

WÓJT GMINY GRUDZIĄDZ

OPRACOWANIE EKOFIZJOGRAFICZNE **na potrzeby projektu miejscowego planu** **zagospodarowania przestrzennego** **dla terenu obejmującego działki nr 13/1, 44, 46/1, 46/2,** **269/14, 269/15, 269/16, 269/17, 273/3 i 273/5** **obręb Węgrowo**

(objętego uchwałą nr VII/30/2015 Rady Gminy Grudziądz
z dnia 3 marca 2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia
miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego)

Opracowanie:

mgr Sławomir Flanz

Toruń, sierpień 2015 r.

Spis treści

1. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA	3
2. PRZEDMIOT, CEL, ZAKRES I METODA OPRACOWANIA	3
3. WYKORZYSTANE MATERIAŁY	4
4. CHARAKTERYSTYKA I DIAGNOZA STANU ORAZ FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA	5
4.1 Położenie i zagospodarowanie terenu	5
4.2 Rzeźba terenu i warunki geologiczno-gruntowe.....	8
4.3 Gleby, warunki florystyczne i faunistyczne.....	9
4.4 Warunki hydrograficzne	11
4.5 Warunki meteorologiczne i stan zanieczyszczenia powietrza	12
4.6 Warunki akustyczne	13
4.7 Walory przyrodniczo-krajobrazowe	13
4.8 Walory kulturowe	16
5. WSTĘPNA PROGNOZA ZMIAN W ŚRODOWISKU	17
6. PRZYRODNICZE PREDYSPOZYCJE FUNKCJONALNO - PRZESTRZENNE I OCENA PRZYDATNOŚCI ŚRODOWISKA	18
7. WNIOSKI DO PROJEKTU PLANU	19

1. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA

Opracowanie ekofizjograficzne do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub jego zmiany sporządza się obligatoryjnie na mocy z art. 72 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 1205 z późniejszymi zmianami). Na podstawie art. 72 ust. 6 ww. ustawy Minister Środowiska wydał w dniu 9 września 2002 r. Rozporządzenie w sprawie opracowań ekofizjograficznych (Dziennik Ustaw Nr 155, poz. 1298 z 23 września 2002 r.), w którym zostały określone rodzaje i zakres opracowań ekofizjograficznych. Na potrzeby projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub jego zmiany sporządza się opracowanie ekofizjograficzne podstawowe.

2. PRZEDMIOT, CEL, ZAKRES I METODA OPRACOWANIA

Przedmiotem opracowania jest sporządzenie dokumentacji ekofizjograficznej dla obszaru obejmującego działki nr 13/1, 44, 46/1, 46/2, 269/14, 269/15, 269/16, 269/17, 273/3 i 273/5, obręb geodezyjny 0025 Węgrowo, gmina Grudziądz (powiat grudziądzki, województwo kujawsko-pomorskie). Dla obszaru opracowania zostanie wykonany projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, a procedurę opracowania rozpoczęła Uchwała Nr VII/30/2015 Rady Gminy Grudziądz z dnia 3 marca 2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Jak wynika z uzasadnienia do w/w uchwały opracowanie planu miejscowego ma umożliwić wprowadzenie zabudowy usługowej oraz zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, w tym zmianę lokalizacji istniejącego schroniska, w celu dostosowania do przepisów prawnych zabudowy schroniska od siedzib ludzkich. Pozostały teren, który będzie wyłączony z zabudowy, przeznaczony będzie na funkcję rolniczą.

Opracowanie ekofizjograficzne jest dokumentacją charakteryzującą poszczególne elementy środowiska przyrodniczego i kulturowego na obszarze objętym planem i w jego otoczeniu, w ich wzajemnym powiązaniu. Wykonywane jest z wyprzedzeniem prac planistycznych, w celu:

- dostosowania funkcji, struktury i intensywności zagospodarowania przestrzennego do uwarunkowań przyrodniczych,
- zapewnienia trwałości podstawowych procesów przyrodniczych,
- zapewnienia warunków odnawialności zasobów przyrodniczych,
- eliminowania lub ograniczania zagrożeń i negatywnego oddziaływania na środowisko i zdrowie ludzi.

Zakres opracowania ekofizjograficznego obejmuje:

- charakterystykę i diagnozę stanu i funkcjonowania środowiska przyrodniczego i kulturowego,

- wstępną prognozę dalszych zmian w środowisku, które może powodować dotychczasowe użytkowanie i zagospodarowanie,
- określenie przyrodniczych predyspozycji funkcjonalno-przestrzennych i przydatności do użytkowania i zagospodarowania,
- określenie uwarunkowań ekofizjograficznych formułowanych w postaci wniosków.

Integralną częścią opracowania ekofizjograficznego jest załącznik graficzny sporządzony na podkładzie mapy sytuacyjno-wysokościowej w skali 1 : 1000. Załącznik zawiera kartograficzny obraz uwarunkowań ekofizjograficznych obszaru objętego opracowaniem i jego najbliższego otoczenia, w zakresie przestrzennym wykazującym związki z przedmiotem opracowania.

3. WYKORZYSTANE MATERIAŁY

Do sporządzenia niniejszego opracowania ekofizjograficznego posłużyły dostępne prace dokumentacyjne, analityczne i studialne oraz opracowania kartograficzne dotyczące problematyki środowiska przyrodniczego lub jego poszczególnych komponentów, środowiska kulturowego a także problematyki sozologicznej. Wykorzystano także opracowania niepublikowane i materiały własne, w tym zebrane podczas wizji terenowej. Spośród wykorzystanych dokumentów i opracowań, w szczególności wymienić należy:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Grudziądz, zatwierdzone Uchwałą Nr XXXII/211/2013 Rady Gminy Grudziądz z dnia 18 lipca 2013 r., zmienione uchwałą Rady Gminy Grudziądz nr XI/69/2015 z dnia 24 czerwca 2015r.,
- Strategia rozwoju gminy Grudziądz na lata 2004-2013,
- Program ochrony środowiska gminy Grudziądz na lata 2004-2012,
- Plan rozwoju lokalnego gminy Grudziądz na lata 2008-2013,
- Przyroda Ziemi Chełmińskiej i obszarów przyległych, Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Polski Klub Ekologiczny Okręg Pomorsko-Kujawski, Toruń 2000,
- Raporty o stanie środowiska województwa kujawsko-pomorskiego, Biblioteka Monitoringu Środowiska, WIOŚ Bydgoszcz, 1999-2013 r.,
- Przyroda Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki, Wojewódzki Konserwator Przyrody, Bydgoszcz, 2001 r.,
- Raport o stanie przyrody województwa kujawsko-pomorskiego, stan na dzień 30 kwietnia 2004 r., Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki, Wojewódzki Konserwator Przyrody; Bydgoszcz 2004,
- Dane Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, Delegatura w Toruniu,

- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego przyjęty uchwałą nr XI/135/03 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26 czerwca 2003 r., ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko – Pomorskiego Nr 97, poz. 1437,
- Program ochrony środowiska województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2011-2014 z perspektywą na lata 2015-2018”, uchwalony przez Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego Uchwałą Nr XVI/299/11 z dnia 19 grudnia 2011 r.,
- Warunki przyrodnicze produkcji rolnej w województwie toruńskim, IUNG Puławy, 1982 r.,
- Mapy glebowo-rolnicze w skali 1:5000,
- Kondracki J., Geografia fizyczna Polski, PWN Warszawa 1980,
- <http://natura2000.gdos.gov.pl/natura2000>,
- <http://geoportal.gov.pl>,
- Materiały i obserwacje własne z wizji lokalnej.

4. CHARAKTERYSTYKA I DIAGNOZA STANU ORAZ FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA

4.1 Położenie i zagospodarowanie terenu

Obszar objęty opracowaniem, który stanowi zwarty przestrzennie zespół działek nr 13/1, 44, 46/1, 46/2, 269/14, 269/15, 269/16, 269/17, 273/3 i 273/5, obręb geodezyjny 0025 Węgrowo, położony jest w środkowej części gminy Grudziądz.

Granice obszaru objętego opracowaniem stanowią:

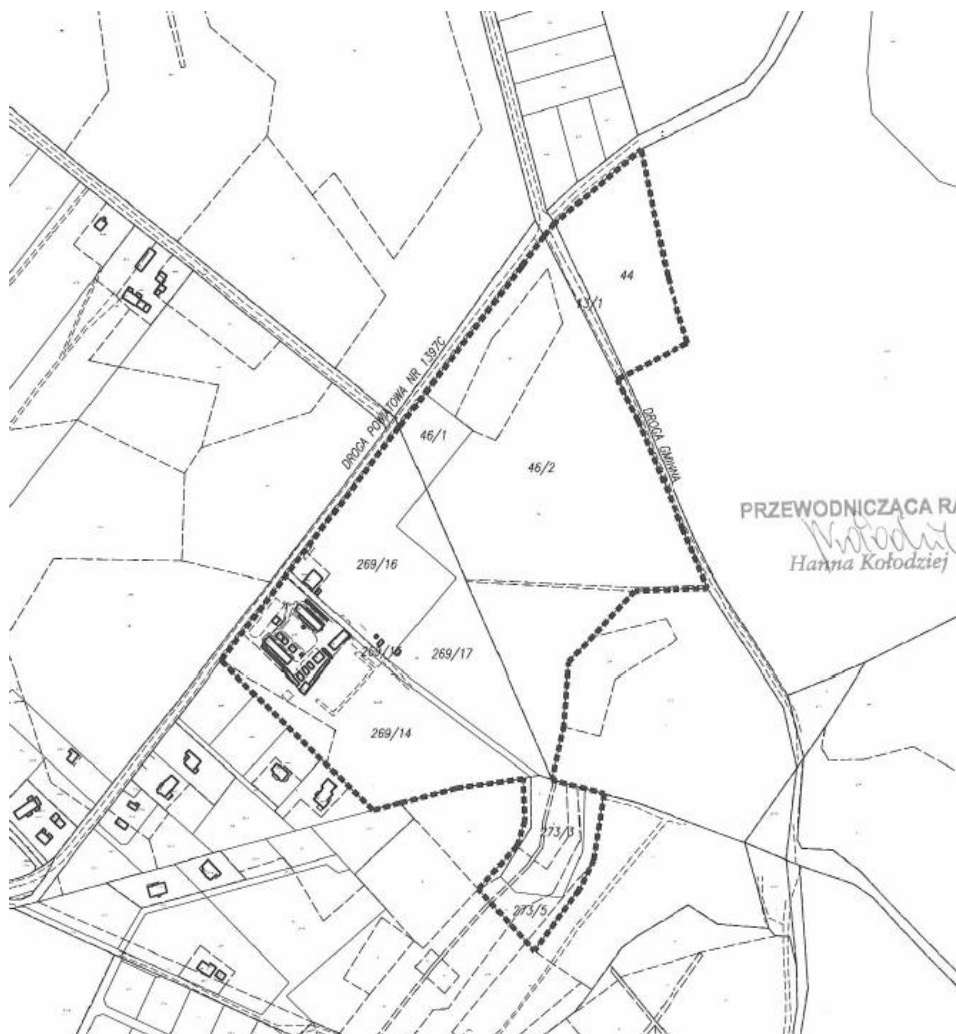
- od strony północnej: teren lasu,
- od strony wschodniej: tereny rolne i las,
- od strony południowej: tereny rolne i zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- od strony północno-zachodniej: droga powiatowa nr 1397C.

Granice obszaru objętego opracowaniem są dobrze czytelne w terenie.

Obszar opracowania posiada zwarty, lecz nieregularny kształt. Długość obszaru na kierunku północ-południe wynosi około 700 m, a maksymalna szerokość na kierunku wschód-zachód wynosi około 400 m. Powierzchnia obszaru wynosi 14,23 ha. Wszystkie działki są własnością prywatną (jednego właściciela).

Zagospodarowanie i użytkowanie tej części terenu wsi Węgrowo ulega zmianie przez przeznaczanie kolejnych terenów dotychczas niezabudowanych, przeważnie użytkowanych rolniczo pod zabudowę. Decyduje o tym niska rolnicza przydatność gleb, korzystne dla zabudowy uwarunkowania ekofizjograficzne, wysokie walory krajobrazowe, dobra dostępność komunikacyjna i dostęp do podstawowych mediów infrastruktury technicznej. Obszar objęty analizą jest tego typu przykładem. W tym kontekście niezbędna jest zmiana

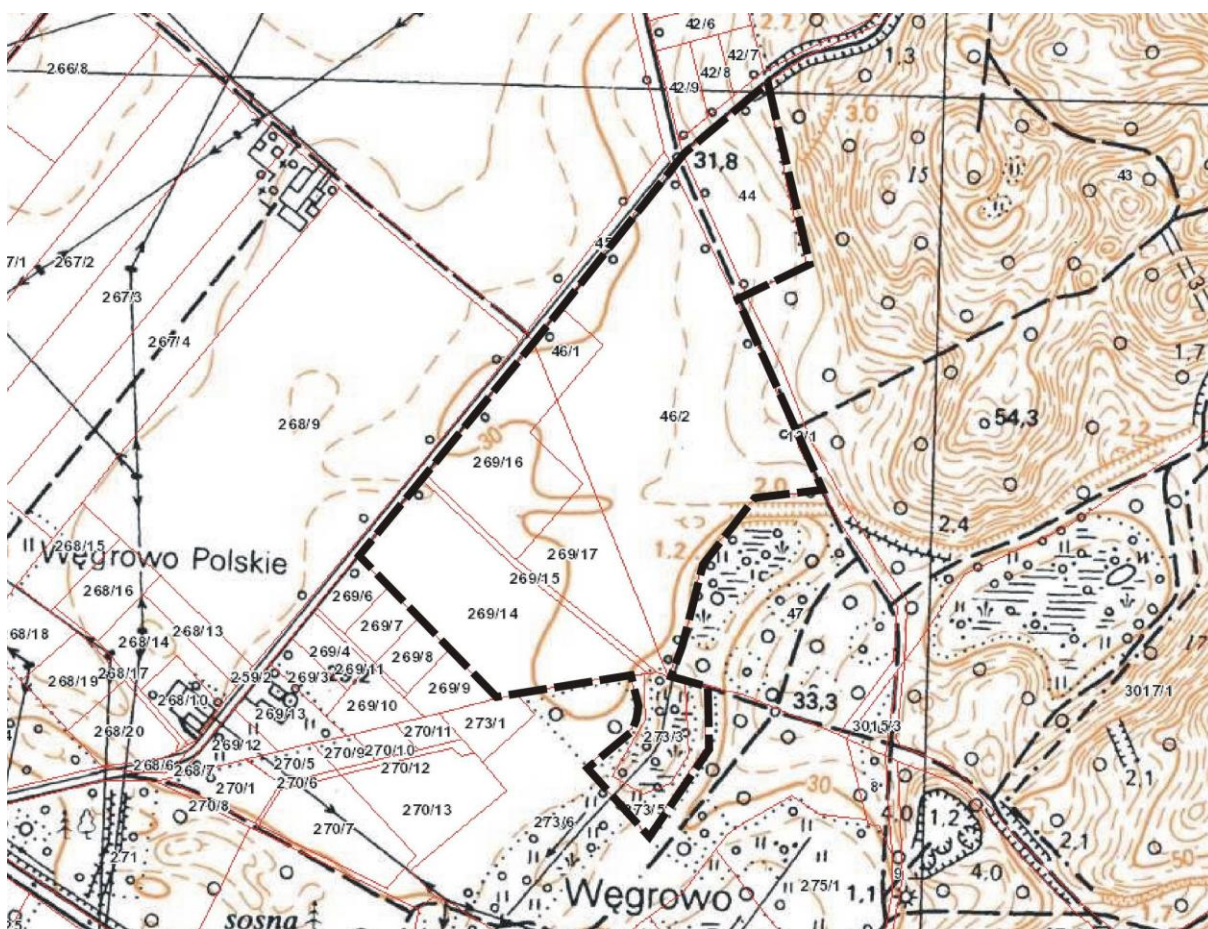
lokalizacji Ośrodka Opieki Nad Zwierzętami, co umożliwi przeznaczenie kolejnych terenów pod zabudowę mieszkaniową.

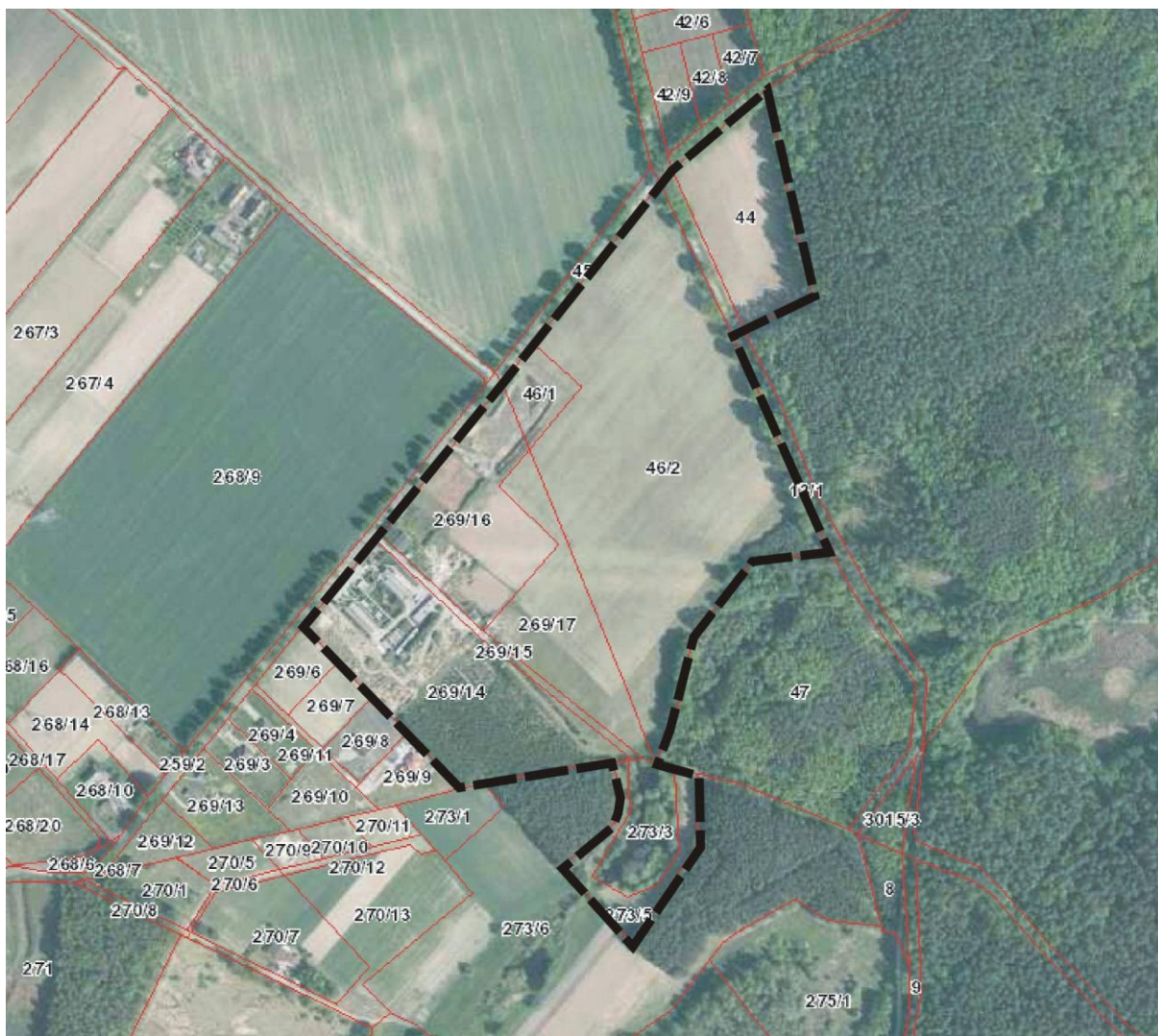
Rys. 1 Położenie obszaru na mapie ewidencyjnej gruntów w skali 1:5000

Obszar objęty opracowaniem jest częściowo zabudowany. Znajduje się tu zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna oraz wspomniany Ośrodek Opieki Nad Zwierzętami, w którym możliwe jest umieszczenie około 500 psów. Przeważającą jednak część powierzchni obszaru stanowią grunty orne V klasy bonitacyjnej. Część zajmują trwałe użytki zielone V i VI klasy, grunty orne klasy IVb oraz wody i nieużytki.

Obszar posiada dostęp do sieci wodociągowej i energii elektrycznej. Nie jest natomiast skanalizowany.

Rys. 2 Lokalizacja obszaru opracowania na tle mapy topograficznej (geoportal.gov.pl)

Rys. 3 Lokalizacja obszaru opracowania na tle ortofotomapy (geoportal.gov.pl)

Otoczenie obszaru opracowania stanowią tereny o różnym sposobie użytkowania. Na wschód i północ są to tereny leśne, na południe i zachód - tereny rolne oraz tereny nowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Według Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Grudziądz obszar objęty opracowaniem znajduje się na terenie strefy „A” - urbanizacji, w podstrefie A2 „Obszar Centrotwórczy Wschód (Gać, Węgrowo, Kobylanka, Marusza, Piaski)”, na terenach „istniejącej i projektowanej zabudowy mieszkaniowo-usługowej”.

4.2 Rzeźba terenu i warunki geologiczno-gruntowe

W świetle fizycznogeograficznego podziału Polski J. Kondrackiego (1988 r.) obszar objęty opracowaniem leży w obrębie makroregionu Dolina Dolnej Wisły, w mezoregionie Kotlina Grudziądzka. W ujęciu szczegółowym leży w peryferyjnej wschodniej części doliny Wisły, blisko podnóża strefy krawędziowej Wysoczyzny Chełmińskiej.

Obszar jest mało urozmaicony pod względem hipsometrycznym. Generalnie powierzchnia terenu nachylona jest z północnego-wschodu na południowy-zachód. Najwyżej jest położona skrajnie północna część obszaru – do 36 m n.p.m. Najniżej leży południowo-zachodnia część obszaru – około 39 m n.p.m. Maksymalna deniwelacja sięga więc 7 m. Ukształtowanie terenu nie stanowi ograniczenia dla lokalizacji zabudowy.

Rzeźba obszaru opracowania częściowo nosi ślady przekształceń antropogenicznych. Część powierzchni w rejonie istniejącej zabudowy i schroniska została wyrównana. Zmiany rzeźby związane były z realizacją zabudowy, dróg oraz sieci i urządzeń infrastruktury technicznej. W większości teren stanowią użytki rolne, na których przekształceniami powierzchni ziemi są lub były stosowane zabiegi agrotechniczne związane z uprawą ziemi.

Na obszarze opracowania nie widać znamion występowania zjawisk geologicznych. Nie występują tu osuwiska. Teren nie jest kwalifikowany jako obszar osuwania się mas ziemnych.

Warunki litologiczno-gruntowe obszaru opracowania są mało zróżnicowane. Obszar budują piaszczyste osady wodnolodowcowe. Są to osady o dobrych właściwościach infiltracyjnych. Jedynie w skrajnie południowo-wschodniej części obszaru, w obrębie podmokłego obniżenia, występują osady piaszczysto-mułkowe z płytko zalegającą wodą gruntową. Ten rejon odznacza się złymi warunkami dla lokalizacji zabudowy. Cały obszar objęty analizą budują utwory pochodzenia mineralnego. Są to osady zwięzłe, w większości o korzystnych dla zabudowy warunkach geologiczno-gruntowych. Nie stwierdzono występowania gruntów pochodzenia organicznego. Jednak jest możliwa obecność tego typu utworów w postaci wkładek lub soczewek w obrębie wspomnianego podmokłego obniżenia na terenie działki nr 273/3. Z tego względu działki nr 273/3 i 273/5 powinny być wyłączone z zabudowy.

Generalnie należy stwierdzić, że występujące na terenie opracowania warunki morfometryczne i geologiczno-gruntowe nie stanowią ograniczenia dla realizacji zabudowy.

4.3 Gleby, warunki florystyczne i faunistyczne

Rodzaj wytworzonych gleb uwarunkowany jest budową geologiczną i litologią osadów powierzchniowych. Pod tym względem analizowany teren charakteryzuje się mało zróżnicowaną przydatnością gleb. W większości obszar objęty opracowaniem zajmują użytki rolne. Są to głównie grunty orne oraz trwałe użytki zielone V i VI klasy bonitacyjnej. Niewielką enklawę stanowią grunty orne klasy IVb. Część zajmują nieużytki rolnicze. Tego typu gleby występują również powszechnie w sąsiedztwie obszaru.

Na wodnolodowcowych osadach piaszczystych wykształciły się mało urodzajne gleby. Są to gleby bielicoziemne, a w południowo-wschodniej części obszaru - gleby murszowe. Miąższość poziomu próchnicznego jest mała i nie przekracza 20 cm. Są to gleby

należące do 6. kompleksu rolniczej przydatności gleb – żytniego słabego. Obecnie teren w części nie jest użytkowany rolniczo.

Gleby występujące na obszarze opracowania są średnio podatne na procesy erozyjne. Na terenie tej części doliny Wisły procesy erozji wodnej powierzchniowej i wąwozowej występują z małym natężeniem ze względu na niewielkie zróżnicowanie hipsometryczne. Nie ma tu zatem zagrożenia wymywania wierzchniej warstwy gleby przy intensywnych opadach atmosferycznych. Natomiast z uwagi na występowanie luźnych osadów piaszczystych teren jest podatny na procesy erozji wietrznej. Jednak nasilają się one tylko w okresach braku roślinności. Ograniczenie procesów erozyjnych jest możliwe głównie przez wprowadzanie różnopościowej zieleni lub użytkowanie gruntów jako trwałe użytki zielone. Procesy te powstrzyma również zabudowa terenu.

Reasumując należy stwierdzić, że rolnicza przydatność gleb nie stanowi ograniczenia dla rozwoju procesów urbanistycznych terenu.

Gleby występujące na obszarze opracowania nie są narażone na zanieczyszczenia. Nie notuje się tu emisji zanieczyszczeń energetycznych i komunikacyjnych. Droga powiatowa nr 1397C stanowiąca północno-zachodnią granicę obszaru ze względu na małe natężenie ruchu nie jest źródłem emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych. W tej części gminy Grudziądz nie prowadzono badań zanieczyszczenia gleb.

Szata roślinna obszaru opracowania jest oboga i wykazuje cechy charakterystyczne dla terenów na których w dużej części zaprzestano rolniczego użytkowania ziemi. Cały teren jest porośnięty agrocenozami i ubogimi murawami z dominacją perzu i bylicy. Nie są to siedliska wymienione w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. z 2010 r., nr 77, poz. 510). W szczególności nie są to: Lasy sosnowe na wydmach (z *Pinus pinea* lub/i *Pinus pinaster*) 2270, Suche wrzosowiska 4030, Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe 6120, murawy kserotermiczne 6210, jak również Wilgotne zagłębienia międzywydmowe 2190. Na części obszaru występują pospolite, często występujące i rozpowszechnione murawy, które tworzą perz i bylice, o małych walorach przyrodniczych, nie podlegające ochronie.

Obszar jest ubogi w zielen wysoką. Szpalery drzew występują powszechnie wzdłuż dróg (powiatowej i gminnych). Skupienie różnopościowej zieleni wysokiej i niskiej występuje w obrębie podmokłego obniżenia w południowo-wschodniej części obszaru.

Pod względem faunistycznym obszar opracowania jest w większości ubogi. Na terenach porośniętych agrocenozami i murawami jest to fauna typowa dla odkrytych terenów pól, łąk i nieużytków. Brak zadrzewień na obszarze sprawia, iż nie jest on miejscem atrakcyjnym dla ornitofauny. Na obszarze nie stwierdzono występowania gniazd ptaków.

Dogodne warunki w tym zakresie występują jedynie w obrębie wspomnianego podmokłego obniżenia na działkach nr 273/3 i 273/5 oraz w zadrzewieniach szpalerowych.

Oczywiście ze względu na pospolite występowanie niektórych gatunków zwierząt, na przykład chronionych gatunków ptaków, nie można wykluczyć ich obecności na obszarze opracowania planu. Hipotetycznie jest możliwe nawet zakładanie gniazd na ziemi (np. przez piecuszka), w samosiewach sosny (płochacz pokrzywnica) czy bogatkę, jednak po przeznaczeniu obszaru opracowania na cele zabudowy usługowej i mieszkaniowej, z zabezpieczeniem wysokiego wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej, takie warunki będą istniały nadal. Znajdujące się na obszarze podmokłe obniżenie stanowi miejsce atrakcyjne dla zwierzyny (polnej i leśnej) jako miejsce wodopoju. Obniżenie to stanowi potencjalnie dogodne miejsce dla rozrodu płazów. Latem na obszarze bogaty jest świat owadów. Powszechnie są motyle, chrząszcze i uciążliwe dla człowieka muchówki. W tym rejonie nie występują duże populacje chronionych gatunków zwierząt. W strefach ekotonowych pole-las powszechnie występują nietoperze, więc nie można wykluczyć ich obecności na analizowanym terenie.

4.4 Warunki hydrograficzne

Pod względem hydrograficznym obszar opracowania jest położony w całości w dorzeczu Wisły - w zlewni Rowu Hermana. Sieć hydrograficzna w tym rejonie uległa zmianie podczas realizowanych prac melioracyjnych. Jeden z tego typu rowów odwadnia południowo-wschodnią część obszaru.

W tym kontekście optymalnym rozwiązaniem w zakresie gospodarki ściekowej byłoby zapewnienie odprowadzania ścieków do kanalizacji sanitarnej. Można jednak dopuścić gromadzenie ścieków w zbiornikach okresowo wybieralnych lub oczyszczalnie przydomowe.

Analizowany obszar znajduje się w granicach jednolitej części wód powierzchniowych rzecznych PLRW2000172954 Rów Hermana. Jest to sztuczna część wód, o złym stanie ekologicznym, zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych.

Obszar wsi Węgrowo w części wchodzi w skład tzw. „aglomeracji ściekowej” Grudziądz wyznaczonej Uchwałą Nr III/71/15 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26 stycznia 2015 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Grudziądz (Dziennik Urzędowy Województwa Kujawsko-Pomorskiego poz. 380 z dnia 11 lutego 2015 r. – data wejścia w życie 26 lutego 2015 r.). Uchwała ta wyznacza aglomerację Grudziądz o równoważnej liczbie mieszkańców (RLM) 118493 z oczyszczalnią ścieków zlokalizowaną na terenie miejscowości Nowa Wieś, położoną w gminie Grudziądz, powiat grudziądzki, której obszar obejmuje miasto Grudziądz (część), gm. miejska Grudziądz oraz w części wsie: Nowa Wieś, Świerkocin, Mokre, Parski, Wielkie Lniska, Węgrowo, Marusza, Zakurzewo, Biały Bór, Gać, położone w gminie Grudziądz. Docelowo obszar powinien być wyposażony w

systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczalnię ścieków komunalnych. W obrębie aglomeracji znajduje się tylko skrajnie południowo-zachodnia część obszaru opracowania tj. rejon istniejącej zabudowy mieszkaniowej i schroniska przy drodze powiatowej.

Obszar objęty opracowaniem znajduje się poza zasięgiem tzw. Głównych Zbiorników Wód Podziemnych, podstawą wydzielenia których była „Mapa obszarów głównych wód podziemnych” A. Kleczkowskiego.

Zagrożenie związane z powodzią na obszarze objętym opracowaniem nie występuje.

Ze względu na dobrą przepuszczalność utworów budujących powierzchnię ziemi nie ma tu zagrożenia lokalnymi podtopieniami.

Wody gruntowe na obszarze opracowania zalegają na zmiennych głębokościach – od około 3-4 m poniżej powierzchni terenu na przeważającej części obszaru do około 0,5-1 m w obrębie działek nr 273/3 i 273/5. Z tego względu jedynie ograniczenia dla zabudowy występują w obrębie tych działek.

4.5 Warunki meteorologiczne i stan zanieczyszczenia powietrza

Klimat wsi Węgrowo, podobnie jak całej Doliny Dolnej Wisły, jest klimatem przejściowym. Charakteryzuje się dużą zmiennością pogody, zarówno w ciągu dnia jak i w poszczególnych latach. Obserwuje się zmienność temperatur, opadów, nasłonecznienia i wiatrów. Średnie roczne temperatury wahają się od 7,8°C do 7,9°C. W dolinie Wisły temperatury są nieco wyższe niż na sąsiednich wysoczyznach morenowych. Suma średnia opadów atmosferycznych w ciągu roku wynosi tylko 450-500 mm. Wiatry na tym terenie wieją przeważnie z zachodu, a na wszystkie wiatry ze składową zachodnią przypada aż ponad połowa wszystkich częstości. Warunki anemometryczne mają znaczenie dla rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń.

Pod względem warunków topoklimatycznych obszar opracowania, ze względu na położenie w obrębie dna doliny Wisły, odznacza się dobrymi warunkami przewietrzania. Cechuje się dość dobrym nasłonecznieniem. Jednocześnie sąsiednie obszary leśne (od północy i wschodu) stanowią swego rodzaju naturalną, chociaż ograniczoną, osłonę przed silnymi wiatrami. Ze względu na położenie obszaru w dolinie występują tu warunki sprzyjające do tworzenia się długotrwałych mgieł oraz do gromadzenia się mas zimnego powietrza w okresie zimowym. Podmokłe obniżenia na obszarze i w sąsiedztwie oraz sąsiednie tereny leśne kształtują lokalny mikroklimat. Ze względu na zwiększone parowanie w okresie letnim, w części północnej i wschodniej analizowanego obszaru, powietrze jest nieco bardziej wilgotne niż na terenach otwartych. Jednocześnie zimą klimat jest nieco łagodniejszy. Należy zaznaczyć, że analizowany obszar nie jest położony w zasięgu oddziaływania zanieczyszczeń transgranicznych. Warto jednak zauważyć, że znajdujące się

na obszarze schronisko dla zwierząt determinuje możliwość lokalizacji zabudowy mieszkaniowej, również ze względu na emisje złownonne.

Na obszarze opracowania i w jego bezpośrednim otoczeniu nie występują żadne inne uciążliwe źródła emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego. Droga powiatowa jest źródłem niewielkich uciążliwości w tym zakresie. Obszar położony jest w znacznej odległości od ruchliwych dróg.

4.6 Warunki akustyczne

Obszar objęty opracowaniem położony jest na terenach o bardzo dobrych warunkach akustycznych ze względu na niewystępowanie żadnych uciążliwych źródeł emisji hałasu. Jak wspomniano wyżej w tym rejonie nie występują żadne trasy komunikacyjne ani zakłady przemysłowe. Droga powiatowa nr 1397C stanowiąca północno-zachodnią granicę obszaru opracowania ze względu na małe natężenie ruchu pojazdów nie stanowi uciążliwego źródła emisji hałasu. Droga krajowa nr 55 znajduje się w odległości około 2 km na wschód. Istniejąca w sąsiedztwie zabudowa jest nieliczna i nie stwarza żadnych uciążliwości akustycznych. Sąsiadujące z obszarem tunele foliowe nie są źródłem uciążliwego hałasu.

Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej są terenami ochrony akustycznej. Dlatego w projekcie planu należy zapewnić dopuszczalne poziomy hałasu, zgodnie ze stosownym przepisem „odrębnym” - Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. Dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej jest to poziom 61 dB w ciągu dnia i 56 dB w nocy (od dróg i linii kolejowych) oraz 50 dB w ciągu dnia i 40 dB w ciągu nocy (od pozostałych obiektów i działalności będącej źródłem hałasu). Dla terenów zabudowy usługowej nie określa się dopuszczalnych poziomów hałasu.

4.7 Walory przyrodniczo-krajobrazowe

Obszar objęty opracowaniem znajduje się w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Strefy Krawędziowej Doliny Wisły, jednej z form ochrony przyrody określonych ustawą z dnia 16 października 2004 r. o ochronie przyrody. Celem ochrony tego obszaru jest ochrona istniejących form geomorfologicznych i naturalnego ukształtowania skarpy wiślanej w obrębie Kotliny Grudziądzkiej, Doliny Kwidzyńskiej, Pojezierza Chełmińskiego, ochrona roślin metodami biologicznymi, ochrona zieleni wiejskiej oraz kształtowanie zróżnicowanego krajobrazu rolniczego przez ochronę istniejących oraz formowanie nowych zadrzewień śródpolnych i przydrożnych, propagowanie nasadzeń gatunków rodzimych drzew i krzewów liściastych.

W granicach wymienionego obszaru chronionego krajobrazu obowiązują zakazy zawarte w Uchwale Nr VI/106/11 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 21

marca 2011 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dziennik Urzędowy Województwa Kujawsko-Pomorskiego nr 99, poz. 793):

1. zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką,
2. realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
3. likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych,
4. wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu,
5. wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwoświsiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych,
6. dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka,
7. likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych,
8. lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Od powyższych zakazów możliwe są jednak określone odstępstwa:

- *zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko nie dotyczy realizacji nowych lub rozbudowy i modernizacji istniejących przedsięwzięć, mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których przeprowadzona procedura oddziaływania na środowisko wykazała brak niekorzystnego wpływu na przyrodę obszarów.*
- *zakazy wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu oraz wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwoświsiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych, nie*

dotyczy wydobywania piasku i żwiru z udokumentowanych złóż wyznaczonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego na obszarze do 2 ha i przy wydobywaniu nie przekraczającym 20 tys. m³ rocznie,

- eksploatacja piasku i żwiru nie może powodować zmian stosunków wodnych i zagrożeń dla chronionych ekosystemów, a brak negatywnego oddziaływania na środowisko został wykazany w sporządzonym raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko,
- *zakaz lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej* nie dotyczy zbiorników antropogenicznych o powierzchni do 1 ha, cieków wodnych stanowiących budowlę i urządzenia melioracyjne, terenów przeznaczonych pod zabudowę, dla których szerokość strefy zakazu zabudowy wyznacza się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, przypadków budowy obiektów budowlanych, gdy w wyznaczonej strefie znajduje się zespół istniejącej zabudowy, które mają uzupełniać, bądź do których będą przylegać nowo planowane obiekty,

Ponadto z mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody zakazy, o których mowa wyżej nie dotyczą:

1. wykonywania zadań na rzecz obronności kraju i bezpieczeństwa państwa,
2. prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym,
3. realizacji inwestycji celu publicznego.

W tym kontekście istotne znaczenie ma ten ostatni zapis, gdyż projektowana napowietrzna linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia jest inwestycją celu publicznego, której nie dotyczą zakazy obowiązujące na obszarze chronionego krajobrazu.

Od 11 września 2015 r. zacznie obowiązywać Uchwała nr X/253/15 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 24 sierpnia 2015r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Strefy Krawędziowej Doliny Wisły (Dziennik Urzędowy Województwa Kujawsko-Pomorskiego poz. 2574 z dnia 25 sierpnia 2015 r.). Jednak do postępowań, których przedmiotem jest uchwalenie lub zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, w których przed dniem wejścia w życie tej uchwały podjęto uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia lub zmiany planu lub studium oraz zawiadomiono o terminie wyłożenia ich projektów do publicznego wglądu, ale postępowanie nie zostało zakończone przed wejściem w życie tej uchwały, stosuje się przepisy uchwały Nr VI/106/11 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 21 marca 2011 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Kujawsko-Pomorskiego Nr 99, poz. 793).

Na obszarze opracowania i w jego sąsiedztwie nie znajdują się żadne inne formy ochrony przyrody - rezerваты przyrody, parki krajobrazowe. Z obszarem opracowania sąsiaduje teren użytku ekologicznego chronionego śródlądowe podmokłe obniżenie.

Najbliższy obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 – Dolina Dolnej Wisły (kod obszaru PLB040003) znajduje się w odległości około 5 km na zachód. Celem wyznaczenia obszarów „ptasich” Natura 2000 jest ochrona populacji dziko występujących ptaków oraz utrzymanie ich siedlisk w nie pogorszonym stanie. Obszar „Dolina Dolnej Wisły” obejmuje odcinek doliny Wisły, w jej dolnym biegu. Obszar stanowi ostoję ptasią o randze europejskiej z uwagi na fakt występowania co najmniej 44 gatunków ptaków z Załącznika I do Dyrektywy Ptasiej oraz 4 gatunki z Polskiej Czerwonej Księgi. Na tym obszarze gniazduje około 180 gatunków ptaków oraz występuje bardzo ważny teren zimowiskowy bielika. W okresie lęgowym obszar ten zasiedla około 1% populacji krajowej gatunków nurogęs, ohar, rybitwa, białoczelna, rybitwa rzeczna, zimorodek, ostrzygojad. W okresie wędrówek ptaki wodno-błotne koncentrują się w ilości do 50 tys. osobników. W okresie zimowym występuje co najmniej 1% populacji szlaku wędrówkowego gatunków: bielik, gągoł, nurogęs. Ochrona obszarów Natura 2000 wymaga aby wszelka działalność nie prowadziła do zagrożeń dla ptaków i siedlisk ich bytowania oraz do degradacji chronionych siedlisk przyrodniczych oraz do pogarszania warunków bytowania chronionych gatunków roślin i zwierząt. Najbliższy obszar Natura 2000 mający znaczenie dla Wspólnoty Cytadela Grudziądz PLH040014, chroniący zimowiska nietoperzy, znajduje się w odległości około 4 km na zachód. Jednak planowane zagospodarowanie obszaru opracowania nie wykazuje związków z celami i przedmiotami ochrony obszarów Natura 2000.

4.8 Walory kulturowe

Na obszarze opracowania i w jego bezpośrednim sąsiedztwie nie znajdują się żadne obiekty wpisane do rejestru zabytków ani obiekty o wartości kulturowej wpisane do ewidencji gminnej. Z tego względu nie występuje potrzeba aby w projekcie planu miejscowego znalazły się szczególne ustalenia w tym zakresie.

Na obszarze opracowania znajduje się jedno stanowisko archeologiczne o wartości kulturowej. Ochrona stanowisk nieposiadających ekspozycji terenowej polega na ich dostępności na cele inwestycyjne pod warunkiem uprzedniego przeprowadzenia wykopaliskowych badań archeologicznych albo prowadzenia wszelkich prac ziemnych, wchodzących w skład inwestycji, pod nadzorem archeologicznym. Zasady ochrony określają przepisy odrębne.

5. WSTĘPNA PROGNOZA ZMIAN W ŚRODOWISKU

Analiza uwarunkowań ekofizjograficznych, w tym ocena walorów przyrodniczych i krajobrazowych obszaru objętego opracowaniem wskazuje, że jest to teren o przeciętnych walorach przyrodniczych, krajobrazowych i historyczno-kulturowych.

Obszar jest położony na peryferiach zwartej zabudowy wsi Węgrowo, w otoczeniu terenów rolnych i kształtującej się nowej zabudowy. Odznacza się dobrą dostępnością komunikacyjną, a także dostępem do podstawowych sieci i urządzeń infrastruktury technicznej.

Analiza uwarunkowań ekofizjograficznych i funkcjonalno-przestrzennych wskazuje, że jest on predysponowany do rozwoju procesów urbanizacyjnych. Obszar charakteryzuje się dobrymi warunkami hipsometrycznych, geologicznymi, gruntowo-wodnymi do wprowadzenia zabudowy.

Pozostawienie obszaru opracowania w dotychczasowym użytkowaniu, jako w większości nieużytkowany rolniczo teren, częściowo zabudowany, nie prowadziłoby do powstawania nowych zagrożeń środowiska ani do potęgowania istniejących procesów np. erozyjnych gleb. Jedynie ewentualne intensywne rolnicze użytkowanie gleb mogłoby powodować nasilenie procesów erozji wietrznej, objawiającej się wywiewaniem cząstek próchnicznych.

Brak działań w zakresie gospodarki ściekowej na obszarze opracowania, w przypadku realizacji nowych inwestycji budowlanych, skutkowałby potencjalnym nasileniem zagrożeń dla jakości wód podziemnych i powierzchniowych (pośrednio Rowu Hermana i Wisły). Nieuporządkowana gospodarka ściekowa mogłaby stwarzać zagrożenia jakości wód poprzez niekontrolowane migracje zanieczyszczeń z obiektów zabudowy, które gospodarkę ściekową miałyby rozwiązana w oparciu o nieszczelne zbiorniki bezodpływowe.

Pozostawienie obszaru jako nieużytkowanego prowadziłoby do stopniowego zarastania roślinnością (głównie samosiewami sosny i brzozy, chwastami, trawą i krzewami).

Ocena walorów przyrodniczych i krajobrazowych obszaru opracowania i jego najbliższego otoczenia wskazuje, że na teren ten istnieje zapotrzebowanie na zmianę przeznaczenia pod realizację zabudowy mieszkaniowej i usługowej (tak jak to przewiduje Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Grudziądz). Rozwój zagospodarowania odbywać się będzie kosztem głównie funkcji rolniczej. Jednak wyłączenie z tej funkcji terenu opracowania spowoduje ubytek niewielkiego arealu użytków rolnych o niskiej przydatności rolniczej.

Obecny stan, ze względu na istniejącą zabudowę mieszkaniową i sąsiadujące z nią schronisko dla zwierząt, istniejące hałdy ziemi, place składowe drewna, zagraża łądowi przestrzennemu, gdyż obszar objęty opracowaniem stanowi krajobraz otwarty i jest położony w granicach formy ochrony przyrody - Obszaru strefy krawędziowej doliny Wisły. Urbanizacja terenu bez zmiany planu miejscowego mogłaby prowadzić do pogłębiania się

zagrożeń dla ładu przestrzennego. Mogłyby powstawać obiekty o zróżnicowanych gabarytach, bez przestrzegania linii zabudowy, sąsiadujących ze sobą kolizyjnych funkcjach, a bezładne sąsiedztwo terenów już zabudowanych z użytkowanymi rolniczo, lasami i nieużytkami tworzyłoby swego rodzaju nieład urbanistyczny.

Warto zaznaczyć, że brak uporządkowania ładu przestrzennego poprzez przestrzenne rozdzielanie funkcji usługowych i mieszkaniowych, jak również precyzyjne wskaźniki urbanistyczne planowanego zainwestowania, mogłyby prowadzić do nieodwracalnych niekorzystnych zmian fizjonomii krajobrazu.

6. PRZYRODNICZE PREDYSPOZYCJE FUNKCJONALNO - PRZESTRZENNE I OCENA PRZYDATNOŚCI ŚRODOWISKA

Uwarunkowania ekofizjograficzne obszaru objętego opracowaniem określają predyspozycje funkcjonalno-przestrzenne określonych terenów.

Należy zauważyć, że na obszarze objętym opracowaniem obowiązują określone zakazy, które wynikają z przepisów szczególnych - istnienia formy ochrony przyrody w oparciu o przepisy ustawy o ochronie przyrody. Głównie z tego względu, planowane zagospodarowanie powinno być zgodne z zasadą zrównoważonego rozwoju i wymaganiami ładu przestrzennego.

Najkorzystniejszą formą zagospodarowania obszaru, w kontekście planowanej zabudowy usługowej i mieszkaniowej jednorodzinnej, jest zabudowa wolnostojąca o umiarkowanej intensywności i wysokości, w otoczeniu zieleni i z racjonalnym wskaźnikiem powierzchni biologicznie czynnej, co najmniej na poziomie 50% dla terenów o funkcji mieszkaniowej jednorodzinnej i 40% dla terenów usługowych i mieszkaniowo-usługowych. Wielkość obszaru pozwala na racjonalne rozplanowanie nowej zabudowy, rozdzielanie funkcji usługowej (schronisko dla zwierząt) od mieszkaniowej oraz na zrealizowanie programu zieleni.

Na całym obszarze należy wprowadzić zakaz lokalizowania przedsięwzięć mogących zawsze i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, za wyjątkiem sieci infrastruktury technicznej i komunikacyjnej. Przedsięwzięcia tego typu mogłyby wpłynąć negatywnie na środowisko obszaru i jego otoczenia oraz wywołać konflikty społeczne. Pożądane jest wprowadzenie zakazu lokalizowania funkcji kolidujących z zabudową mieszkaniową np. obiektów przemysłowych, instalacji związanych z gospodarowaniem odpadami, itp. Oczywiście należy dopuścić możliwość realizacji schroniska dla zwierząt.

Zaleca się wprowadzenie nakazu zachowania wysokiej estetyki i harmonii z krajobrazem nowopowstających obiektów budowlanych, nakaz zachowania i pomnażania zasobów zieleni oraz maksymalne ograniczenie przekształceń powierzchni ziemi.

Jako ważne należy uznać uregulowanie gospodarki ściekowej całego obszaru opracowania. Optymalnym rozwiązaniem jest docelowe skanalizowanie obszaru i

oprowadzenie ścieków bytowych kolektorem do systemu kanalizacyjnego i do oczyszczalni. Tymczasowo można dopuścić gromadzenie ścieków w szczelnych zbiornikach okresowo wybieralnych lub realizację przydomowych oczyszczalni ścieków. Zasady odprowadzania ścieków muszą być zgodne z przepisami odrębnymi. Wody opadowe i roztopowe z powierzchni nieutwardzonych, niewymagających podczyszczenia, powinny być retencjonowane i później wykorzystane do celów użytkowych oraz infiltrowane do gruntu (przez rozsączanie).

Postuluje się zalecić niskoemisyjne lub bezemisyjne systemy grzewcze (kolektory słoneczne, biomasa, pompy ciepła) dla projektowanej zabudowy w celu ograniczenia „niskiej emisji” i niedopuszczenia do pogorszenia jakości powietrza.

7. WNIOSKI DO PROJEKTU PLANU

- Opracowanie ekofizjograficzne obejmuje zwarty przestrzennie obszar kilku działek ewidencyjnych obrębu Węgrowo (gmina Grudziądz) i charakteryzuje poszczególne elementy środowiska przyrodniczego i kulturowego na obszarze opracowania i w jego bezpośrednim otoczeniu, w ich wzajemnym powiązaniu.
- Obszar opracowania odznacza się przeciętnymi walorami przyrodniczo- krajobrazowymi, lecz mimo to planowane zagospodarowanie obszaru powinno odbywać się w sposób racjonalny z zachowaniem zasady zrównoważonego rozwoju i przestrzegania ładu przestrzennego.
- Należy przestrzennie rozdzielić funkcję usługową i mieszkaniową w celu uniknięcia zagrożeń i pogorszenia jakości życia mieszkańców oraz zaistnienia potencjalnych konfliktów społecznych.
- Cały obszar objęty opracowaniem znajduje się w granicach Obszaru chronionego krajobrazu doliny Wisły i z tego względu obowiązują tu zakazy określone przepisem odrębnym.
- W miarę możliwości należy maksymalnie wzbogacać zasoby zieleni niskiej i wysokiej o składzie gatunkowym odpowiadającym miejscowym warunkom siedliskowym.
- Konieczne jest, aby dla całego obszaru przewidzieć docelowe podłączenie do kanalizacji sanitarnej. Można dopuścić rozwiązania tymczasowe w tym zakresie.
- Należy przewidzieć odpowiedni wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej. Zaleca się, aby wskaźnik ten nie był niższy niż 40-50%.
- Nowoprojektowana zabudowa powinna cechować się wysokimi walorami architektonicznymi i estetycznymi, nie wprowadzając dysharmonii w krajobrazie.
- Wysokość nowej zabudowy nie powinna być większa niż 2 kondygnacje (w tym poddasze użytkowe) i 10 m wysokości od rzędnej poziomu terenu.
- Można dopuścić dowolny rodzaj połączeń dachowych np. dwuspadowe lub wielospadowe.

- Należy określić rodzaj i materiały ogrodzeń. W szczególności od strony dróg publicznych należy wykluczyć ogrodzenia pełne na rzecz lekkich i dekoracyjnych.
- Należy zapewnić ochronę stanowiska archeologicznego.
- Preferować należy zastosowanie niskoemisyjnych bądź bezemisyjnych systemów grzewczych.
- Należy ograniczyć wprowadzanie dodatkowych funkcji uciążliwych dla środowiska, w tym zakazać lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

ZAŁĄCZNIK GRAFICZNY